

Taalpost 1199

woensdag 27 juli 2011

Redactie: Erik Dams en Marc van Oostendorp; uitgave: [Genootschap Onze Taal](#)

---

1. Taalnieuws

- Banen krijgen in tijden van hoogconjunctuur ronkende namen.

(Bron: [Het Laatste Nieuws](#))

- Een kind begrijpt bijvoeglijke naamwoorden pas op 'volwassen niveau' als het zeven jaar is.

(Bron: [Universiteit Utrecht](#))

- Amerikaanse wetenschappers ontwikkelen een systeem dat met behulp van een camera gebarentaal vertaalt.

(Bron: [Handicap Nationaal](#))

2. Onderzoek van de week: je zegt minder dan je denkt

We zeggen minder dan we denken: er is een groot verschil tussen hoe we taal netjes uitspreken en hoe woorden klinken in alledaagse gesprekken. Voorbeelden zijn 'tuuk', 'daak' en 'fosmij': het lijken vreemde woorden, maar we gebruiken ze iedere dag. Want zo spreken we 'natuurlijk', 'dadelijk' en 'volgens mij' uit als we er niet bij nadenken. Toch begrijpen we elkaar goed, maar vreemdetaalleerders hebben door deze 'spraakreductie' zelfs na jaren studie vaak nog moeite om spontane gesprekken te verstaan. De taalkundige Mirjam Ernestus onderzoekt hoe mensen die een vreemde taal leren de gereduceerde, spontane spraak verwerken en opslaan in hun hersenen. Over haar onderzoek is een [filmpje](#) gemaakt.

Eén cadeau, tien keer plezier: geef iemand een [abonnement op Onze Taal](#).

---

3. Extra: Engels wordt ook tweede taal in Vlaams onderwijs

Jonge Vlamingen moeten taalvaardiger worden. Dat is het uitgangspunt van de door de Vlaamse regering goedgekeurde Talennota van minister van Onderwijs Pascal Smet. In die Talennota staat dat op school het Engels [op gelijke hoogte](#) komt met het Frans: Vlamingen moeten in de toekomst drietalig zijn. Het Duits, de derde landstaal van België, blijft de 'vierde taal' in het Vlaamse onderwijs. Maar er is meer mogelijk, want voortaan kunnen Vlaamse scholen ook lessen in de officiële talen van de Europese Unie en zelfs van de BRIC-landen (zoals Russisch en Chinees) aanbieden. De Talennota is integraal te downloaden via [De Standaard](#).

De gratis e-mailniewsbrief Taalpost verschijnt op maandag, woensdag en vrijdag. Aanmelden of afmelden als abonnee: www.taalpost.nl. Archief: www.taalpost.nl/texts/archief.html.

Taalpost 1198

woensdag 20 juli 2011

Redactie: Erik Dams en Marc van Oostendorp; uitgave: [Genootschap Onze Taal](#)

---

1. Taalnieuws

- Twitter leert je beknopt, helder en eenduidig te formuleren.

(Bron: [Taalschrift](#))

- Nederlandse immigranten in Brazilië houden vast aan de taal van hun voorouders.

(Bron: [Radio Nederland Wereldomroep](#))

- Zodra de beurzen oververhit raken, wordt de taal van financieel journalisten minder gevarieerd.

(Bron: [The Irish Times](#))

2. Oproep: spreekwoorden en gezegden over inwoners van plaats of regio

'Waar een Huizer heeft gelopen, groeit geen gras meer' is een spreekwoord dat bij veel oudere inwoners van het Gooi bekend is. Het velt een niet bepaald vleidend oordeel over de Huizenaren. Zo zijn er talloze spreekwoorden en gezegden die inwoners van een bepaalde plaats of regio karakteriseren en informatie geven over hun zeden en gewoonten, de levensomstandigheden en het leefklimaat.

Enkele andere voorbeelden:

- Ik kom van Losser, ik weet van niks.
- Praten en breien, zeggen de meisjes van Leijen.
- Rotterdammers worden geboren met opgestroopte mouwen.

Rien van den Broek, die onder meer het *Alcoholisch Spreekwoordenboek* en het *Erotisch Spreekwoordenboek* publiceerde, legt een verzameling van dergelijke spreekwoorden of gezegden aan die nog niet in spreekwoordencollecties of dialectwoordenboeken voorkomen. Kent u zulke spreekwoorden of gezegden (en hun bron en ontstaansgeschiedenis)? Neem dan contact op met [Rien van den Broek](#).

Wilt u *Onze Taal* (ook) online kunnen lezen? Neem dan een [digitaal abonnement](#).

---

3. Extra: zomernummer *Onze Taal*

Stemt het regenweer u sip, maar bent u (nog) niet in staat om naar zonniger oorden te vertrekken? Neem dan een duik in het zomernummer van *Onze Taal*. U leest er over de taal van reisreportages, de namen en verschijningsvormen van de haring en de werktaal van gevangenbewaarders. Slecht weer is trouwens ideaal om cryptogrammen op te lossen. Over die taalacrobatiek vindt u in de nieuwe *Onze Taal* ook een artikel, waarvan een [ingekorte versie](#) online staat.

Kijk de [volledige inhoudsopgave](#) van het zomernummer in. Als u zich nu [abonneert](#), krijgt u het nummer volgende week in de bus.

4. Uitslag laatste vraag wedstrijd zes x zomer

Van wie is het citaat "Onwetendheid is geen argument"? Dat vroegen we vorige week. We kregen maar liefst 441 antwoorden. Het juiste antwoord is: het citaat wordt zowel aan Aristoteles als aan Spinoza toegeschreven. De drie exemplaren van *Debatteren om te winnen* gaan naar: Arjen Zomerman, Ria Hillewaert en Georges De Smet. Veel lees- en debatteerplezier!

De gratis e-mailnieuwsbrief Taalpost verschijnt op maandag, woensdag en vrijdag. Aanmelden of afmelden als abonnee: www.taalpost.nl. Archief: www.taalpost.nl/texts/archief.html.

Taalpost 1197

woensdag 13 juli

Redactie: Erik Dams en Marc van Oostendorp; uitgave: [Genootschap Onze Taal](#)

---

1. Taalnieuws

- Vlaamse 15-jarigen hebben een grotere leesvaardigheid dan hun Franstalige landgenoten.
(Bron: [DeMorgen.be](#))
- In 1917 gebruikte een Britse admiraal als eerste de afkorting *OMG* ("O.M.G. (Oh! My God!)").
(Bron: [The Wall Street Journal](#))
- Arno Schrauwers neemt afscheid als voorzitter van de stichting Nederlands met een bezorgde oproep aan Nederlandstaligen om hun taal als een kostbaar bezit te koesteren.
(Bron: [stichting Nederlands](#))

2. Taalgebruikers van de week: Belgische politici

In de retorica worden metaforen gebruikt om voor verduidelijking te zorgen. Dat is in de Belgische politiek anders. Daar dienen ze vooral om mist te spuiten. Tijdens de eindeloze pogingen om een regering te vormen, gaan metaforen als *vette vis* een eigen leven leiden. Vooral populistische en Vlaams-nationalistische politici blinken uit in sterke metaforen, maar er bestaan ook tweetalige metaforen zoals *impasse*.

Over het taalgebruik van Belgische politici schreef de Belgische taal- en boekwetenschapper Niels Janssens een masterproef. Een interview met Janssens kunt u lezen in het tijdschrift [Over taal](#).

Laat anderen ook kennismaken met *Taalpost*: stuur deze aflevering aan iemand door!

---

3. Wedstrijd zes x zomer

We zijn toe aan onze zesde en laatste vraag in de wedstrijd *zes x zomer*. Maar eerst het antwoord op de vraag van vorige week. Schrijvers van zakelijke teksten hebben vaak geen doel voor ogen. De auteurs van het *Hand(ig) boek zakelijk schrijven* hebben voor dat fenomeen een nieuw woord bedacht: schrijftomatisme. De vijf exemplaren van het boek gaan naar Theo Urlings, Tim Oosten, Marjan Pierhagen, Anja Borman en Titia Ysebaert.

Deze week mogen we drie exemplaren weggeven van *Debatteren om te winnen* van Roderik van Grieken, Arthur Noordhuis en Donatello Piras. De vraag luidt: van wie is het citaat "Onwetendheid is geen argument"?

Mail uw antwoord en uw adresgegevens vóór 19 juli naar de [redactie](#).

De gratis e-mailniewsbrief Taalpost verschijnt op maandag, woensdag en vrijdag. Aanmelden of afmelden als abonnee: www.taalpost.nl. Archief: www.taalpost.nl/texts/archief.html.

Taalpost 1196

woensdag 6 juli 2011

Redactie: Erik Dams en Marc van Oostendorp; uitgave: [Genootschap Onze Taal](#)

---

1. Taalnieuws

- Ter gelegenheid van de nieuwe Harry Potterfilm is er een Parseltongue-vertaalwebsite in het leven geroepen om tekst in slangentaal om te zetten.

(Bron: [FilmTotaal](#))

- Een kookboek van de Vlaamse televisiekok Jeroen Meus zou 'onvertaald' niet bruikbaar zijn in Nederland, maar de uitgever denkt er niet aan een aangepaste versie te maken.

(Bron: [De Standaard](#))

- Volgens de Adviescommissie Taalwet moeten in Suriname alle moedertalen een gelijkwaardige positie krijgen en moet het Nederlands op termijn vervangen worden door het Surinaams-Nederlands.

(Bron: [Dagblad Suriname](#))

2. Drogreden van de week

Politici maken in hun discours geregeld gebruik van drogredenen. Journalist en coach Claudia Ruigendijk heeft hier door haar studie taalbeheersing, argumentatietheorie en retorica een scherp oog voor. Elke week betrapt ze een politicus op een drogreden, die ze vervolgens bespreekt in [Torpedo Magazine](#).

Eén cadeau, tien keer plezier: geef iemand een [abonnement op Onze Taal](#).

---

3. Wedstrijd zes x zomer

Vorige week vroegen we waarom de spitsstrook bij Hoewelaken dicht bleef. Antwoord: de Raad van State had zijn uitspraak zo ingewikkeld geformuleerd dat het ministerie van Verkeer en Waterstaat de tekst verkeerd interpreteerde.

De exemplaren van *De taal van mr. Jip van Harten en dr. Janneke Bavelinck* gaan naar Jeroen Balkenende, Bart Kaptein, Jean-Pierre Kraus, Guus Landheer en Aryen Meyer.

Deze week mogen we nog eens vijf exemplaren weggeven van het *Hand(ig) boek zakelijk schrijven*. Volgens de auteurs hebben schrijvers van zakelijke teksten vaak geen doel voor

ogen. Onze vraag: met welk nieuw woord wordt dat fenomeen aangeduid? Mail uw antwoord en uw adresgegevens voor 12 juli naar de [redactie](#).

De gratis e-mailnieuwsbrief Taalpost verschijnt op maandag, woensdag en vrijdag. Aanmelden of afmelden als abonnee: www.taalpost.nl. Archief: www.taalpost.nl/texts/archief.html.

Taalpost 1195

vrijdag 1 juli 2011

Redactie: Erik Dams en Marc van Oostendorp; uitgave: [Genootschap Onze Taal](#)

---

1. Taalnieuws

- De Tweede Kamer heeft een motie aangenomen om meer Nederlandstalige muziek op Radio 2 te draaien, maar de zender zegt alleen naar de wensen van het publiek te willen luisteren.

(Bron: [NOS.nl](#))

- Rotterdamse huisartsen gaan mensen die slecht Nederlands spreken en lezen, taalles voorschrijven op recept.

(Bron: [AD.nl](#))

- Kinderen met dyslexie hebben vaak ook moeite om ritme en structuur in muziek te herkennen.

(Bron: [Nu.nl](#))

2. Video's van de week: Jean wordt Vlaming

"Mijn naam is Jean, ik ben Waal. Nu het nog kan, heb ik besloten om Vlaming te worden. Maar wat moet ik doen? Help mij om een goede Vlaming te worden." Dat staat te lezen op [Jean wordt Vlaming](#), een website die hoort bij een reeks televisie-uitzendingen. Daarin doet Jean pogingen om in te burgeren: hij leert de [Vlaamse taal](#), hij wordt [Flandrien](#), hij krijgt [Vlaams bloed](#), enzovoort.

De reacties op de uitzendingen zijn heel divers. In ieder geval is Jean goed op weg om een BV (bekende Vlaming) te worden.

Tijdelijk 29% korting op werelds taalpakket: *Calendarium van de Nederlandse taal & Nederlandse woorden wereldwijd*. Van € 91,90 voor € 64,95. [Bestel snel!](#)

---

3. Wedstrijd zes × zomer

Taalpost geeft zes weken na elkaar boeken weg. Vorige week vroegen we hoe de column in *Onze Taal* heet van de vader van een van de twee auteurs van *Hand(ig) boek zakelijk schrijven*. Het gaat om 'Horstlog' van Joop van der Horst, zo wisten onder anderen Maryancka van Peet, Tineke van der Laan, Johan Schipper, Jan Horsten en Tessel Peijnenburg. Zij winnen dan ook het bovengenoemde boek.

Deze week mogen we nog eens vijf exemplaren weggeven van *De taal van mr. Jip van Harten en dr. Janneke Bavelinck*. De vraag voor deze week luidt: waarom bleef de spitsstrook bij Hoevelaken jarenlang dicht? Mail uw antwoord en uw adresgegevens uiterlijk dinsdag 5 juli naar de [redactie](#).

4. Taalpost in de zomer

Ook dit jaar verschijnt Taalpost in de maanden juli en augustus één keer per week, in principe op woensdag.

De gratis e-mailniewsbrief Taalpost verschijnt op maandag, woensdag en vrijdag. Aanmelden of afmelden als abonnee: www.taalpost.nl. Archief: www.taalpost.nl/texts/archief.html.